

درس هفدهم: خنده تو

"خنده تو" از مجموعه "هوا را از من بگیر، خنده ات را نه!" پابلو نرودا / نوع ادبی: ادبیات جهان.
گنج حکمت: مسافر / یوهان کریستف فریدریش شیلر.

قلمرو زبانی

۱. برای واژه «آخته» دو معادل معنایی بنویسید.

انواع «ان»

۱. نشانه جمع مانند: گیاهان، دوستان - نیاکان
۲. نشانه زمان: بهاران، سحرگاهان و...
۳. نشانه مکان: سپاهان، دیلمان و...
۴. نشانه صفت ساز (فاعلی) مانند: گریان، خندان - جوشان -
۵. نشانه تشبیه مانند: کوهان
۶. نشانه قیدساز مانند: گریان، شادان و...
۷. نشانه نسبت مانند: کاویان، بابکان، خاوران و...

۲. مفهوم نشانه «ان» را در واژه های زیر بنویسید.

الف: بامدادان (.....)   ت: گیلان (.....)

ب: ماهان (.....)   ج: تابان (.....)

پ: ایرانیان (.....)   چ: نگران (.....)

۳. با توجه به عبارت زیر، به سوال ها پاسخ دهید.

«در بهاران، عشق من / خنده ات را می خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم»

الف: نقش واژه های مشخص شده را بنویسید.

ب: انواع ترکیب اضافی و وصفی را مشخص کنید.

۴. هسته و وابسته و وابسته را در گروه‌های اسمی مشخص شده زیر بیابید.

الف: تا مگر روزی به پایان این دریای بی کران رسم.

ب: از کشتی تندرو خیال من، همین جا لنگر انداز.

پ: بدان سرزمین که خداوند سرحد جهان خلقتش قرار داده است، فرود آیم.

۵. در بیت «مشو در پیچ و تاب رنج و غم، گم / به هر حالت تبسم کن تبسم» کدام نقش‌های تبعی وجود دارد؟ نشان دهید.

۶. در بیت: «چو گل هر جا که لبخند آفرینی / به هر سو رو کنی لبخند بینی» کدام نقش وجود ندارد؟

الف: مفعول   ب: قید   پ: مسند   ت: متمم

نکته: تعدادی از مترادف‌های درس ۱۷ که ارزش املائی نیز دارند: (سرخد و مرز و کرانه - غایی و نهایی - ذی حیات و جاندار)

قلمرو ادبی

۷. در سروده پابلونرودا، هر یک از واژه‌های زیر نماد چه هستند؟

الف: «نان را از من بگیر اگر می‌خواهی، / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه، / گل سرخ را از من بگیر»

نان (.....) هوا (.....) گل سرخ (.....) تاریکی (.....)

ب: در بهاران / عشق من، / خنده ات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم، / گل آبی، گل سرخ کشورم که مرا می‌خواند.

گل آبی (.....) گل سرخ (.....)

۸. در این قسمت از متن درس، شاعر از کدام آرایه ادبی بهره گرفته است.

«... اما خنده ات که رها می‌شود / و پرواز کنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید.»

قلمرو فکری

۹. مفهوم مشترک بین دو سروده زیر را بنویسید.

«و اگر دیدی، به ناگاه / خون من بر سنگ فرش خیابان جاری است / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من / شمشیری است آخته.»

«به پیش اهل دل، گنجی ست شادی   که دستاورد بی رنجی ست شادی

به آن کس می‌رسد زین گنج بسیار   که باشد شادمانی را سزاوار»

۱۰. عبارت «اما آنگاه که چشم می‌گشایم و می‌بندم، آنگاه که پاهایم می‌روند و باز می‌گردند / نان را، هوا را، روشنی را، بهار را / از

من بگیر / اما خنده ات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندیم.» بیانگر چیست؟

۱۱. مفهوم مشترک سه گزینه زیر را بیان کنید.

الف: «نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه / خنده ات که رها می‌شود / پرواز کنان در آسمان

مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید.»

ب: آب حیات می‌چکد از لب جان فزای تو / راحت روح می‌دهد خنده دلگشای تو.

پ: برو شادی کن ای یار دل افروز / چو خاکت می‌خورد چندین مخور غم

۱۲. درک و دریافت خود را از متن زیر بنویسید.

الف: « نان را، هوا را، / روشنی را، بهار را، / از من بگیر / اما خنده ات را هرگز / تا چشم از جهان نبندم. »
ب: اگر خونین دلی از جور ایام / لب خندان بیاور چون لب جام.

۱۳. مفهوم مشترک دو گزینه زیر را بنویسید.

الف: مشو در پیچ و تاب رنج و غم، گم / به هر حالت تبسم کن تبسم.
ب: ای دوست مخور خون، غم اندوزی چند؟ خوش باش و مده دل به بد آموزی چند.

۱۴. ارتباط مفهومی دو بیت زیر را با این قسمت از سروده پابلونرودا بنویسید.

الف: «عشق من، خنده تو / در تاریک ترین لحظه ها می شکفتد / خنده تو در پاییز / در کناره دریا / موج کف آلوده اش را / باید برفرازد.»

۱.۲ اگر خونین دلی از جور ایام «لب خندان بیاور چون لب جام»
به پیش اهل دل، گنجی ست شادی که دستاورد بی رنجی ست شادی

)

(

درس هفدهم: خنده تو

قلمرو زبانی

۱. بیرون کشیده، برکشیده
۲. الف: بامدادان: زمان   ب: ماهان: شباهت   پ: ایرانیان: جمع   ت: گیلان: جمع   ج: تابان: صفت فاعلی   چ: صفت فاعلی
۳. الف: عشق: منادا - گلی: متمم (نکته: وقتی واژه «چون» در معنی «مانند» باشد، حرف اضافه محسوب می شود و واژه بعد از آن متمم است.) - ش: مضاف الیه.
- ب: ترکیب وصفی ندارد / ترکیب اضافی: عشق من ، انتظارش.
۴. الف: (پایان: هسته * این: وابسته وابسته از نوع صفت مضاف الیه / دریا: وابسته: مضاف الیه /// بی کران: وابسته وابسته از نوع صفت مضاف الیه)
- ب: (کشتی: هسته / تندرو: وابسته: صفت پیشین / خیال: وابسته: مضاف الیه / من: وابسته وابسته از نوع مضاف الیه مضاف الیه)
- پ: سرحد جهان خلقتش: (سرحد: هسته - جهان: وابسته پسین: مضاف الیه - خلقت: وابسته وابسته: مضاف الیه مضاف الیه - ش: وابسته وابسته از نوع مضاف الیه مضاف الیه)

۵. غم: معطوف تبسم: تکرار

۶. گزینه «پ» مسند در بیت وجود ندارد. سایر گزینه ها: گل: متمم - هر جا: قید - لبخند: مفعول

قلمرو ادبی

۷. نان: نماد روزی و غذا - هوا: نماد آزادی و زندگی - گل سرخ: نماد عشق - خنده: نماد شادمانی ***** ب:

گل آبی: نماد عشق و وطن / گل سرخ: نماد عشق و وطن.

۸. رها شدن خنده: استعاره / پرواز کردن خنده: استعاره / درهای زندگی: اضافه استعاری / در گشودن: کنایه از

پذیرفتن و امیدوار / جستن خنده: استعاره (تشخیص)

قلمرو فکری:

۹. مفهوم مشترک هر دو گزینه این است که آنچه به انسان و زندگی او نیرو می بخشد، لبخند و شادی است.

۱۰. ترجیح شادی و نشاط کشور بر همه چیز.

۱۱. مفهوم مشترک سه گزینه: ترجیح شادمانی بر زندگی است.

۱۲. شاد بودن در شرایط سخت / شاد بودن با غم زمانه.

۱۳. نکوهش غم، و دعوت به شادی و نشاط.

۱۴. لبخند و شادی ارزشمند است و به انسان نیرو و امید می بخشد.

)